

บทที่ 1

หลักเกณฑ์การประเมินราคาเพื่อเรียกเก็บอากรของไทย

ราคาพึงประเมินและผู้มีอำนาจกำหนดราคา

ในกิจการของศุลกากรนั้นการกำหนดราคาสินค้าเข้ามีหลายวิธี ซึ่งวิธีการกำหนดราคานี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการใช้ราคานั้น หรือขึ้นอยู่กับเหตุผล และความจำเป็นที่ต่างกัน ฉะนั้นการกำหนดราคานอกจากอาศัยฐานสำหรับกำหนดราคาต่างกันแล้ว การบังคับใช้ และผู้มีอำนาจในการกำหนดราคายังต่างกัน ไปอีกด้วย ดังจะกล่าวต่อไป โดยจะแยกบรรยายตามวิธีการกำหนดราคานั้น ๆ ดังนี้

ก) ราคาแท้จริงในท้องตลาด

ในมาตรา 2 วรรค 12 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ให้คำนิยามคำว่า ราคาแท้จริงในท้องตลาดไว้ดังนี้ "คำว่าราคาแท้จริงในท้องตลาดหรือราคาแห่งของใดนั้น หมายความว่าราคาขายส่งเงินสด (ในส่วนของขาเข้าไม่รวมค่าอากร) ซึ่งจะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน ณ เวลาและที่ ที่นำเข้า หรือส่งออกแล้วแต่กรณีโดยไม่หักทอนหรือลดหย่อนราคาแต่อย่างใด"

จากคำนิยามข้างต้นจะเห็นได้ว่าราคาศุลกากรของไทยคือ ราคาท้องตลาด (Market Price) ซึ่งเป็นราคาขายส่งเงินสด และถือราคาท้องตลาดนี้เป็นมาตรฐานในการกำหนดราคาประเมินของสินค้าทั่วไป ดังนั้นถ้าที่ใดในกฎหมายศุลกากรใช้คำว่าราคา ให้หมายความว่าราคาท้องตลาดตามคำนิยามนี้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติกำหนดราคาของนั้น ๆ ไว้ต่างหาก

สาระสำคัญของราคาแท้จริงในท้องตลาดหรือราคา

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 1 ข้อ 18 ได้กำหนดสาระสำคัญของราคาแท้จริงในท้องตลาด ดังนี้

(1) เป็นราคาขายส่ง ราคาขายส่งคือราคาที่กำหนดไว้เพื่อให้ผู้ซื้อนำไปขายปลีกอีกต่อหนึ่งโดยมีปริมาณหรือจำนวนซึ่งตามธรรมเนียมทางการค้าของชนิดนั้นถือว่า เป็นราคาขายส่งโดยทั่วไป ตามปกติของการนำสินค้าเข้าหรือส่งสินค้าออกก็เป็นราคาขายส่งอยู่แล้ว แต่กรณีให้เห็น

ได้ชัดและกรมศุลกากรวินิจฉัยแล้วว่าราคาดังกล่าวไม่ใช่ราคาขายส่ง เช่น ของขวัญ ของฝาก เล็กน้อย ซึ่งราคาของเหล่านี้จะปรับให้เป็นราคาขายส่งได้ต้องมีหลักฐานเทียบเคียงได้อย่างชัดเจนว่าราคาขายส่งสำหรับของดังกล่าวควรเป็นเท่าไร

(2) เป็นราคาเงินสด หมายความว่าราคาซื้อขายที่มีการชำระเงิน ณ เวลาตามที่กำหนดโดยคำนึงถึง เวลาที่จะพึงชำระเงินในทางการค้าระหว่างประเทศซึ่งตามปกติวิสัยจะไม่คิดดอกเบี้ยรวมเข้าไว้ในราคาด้วย ราคาในกรณีที่แม้จะชำระเงินหลัง เวลาที่กำหนด แต่อยู่ในปกติวิสัยทางการค้าระหว่างประเทศที่จะไม่คิดดอกเบี้ยรวมไว้ด้วย จึงยังคงถือว่าเป็นราคาเงินสด และในกรณีที่ขอยอมให้หักส่วนลดเงินสด ก็ต้อง เป็นกรณีที่ตามราคา เดิม ให้ชำระเงินภายหลังจากนพอสสมควร อันทำให้สามารถเห็นได้ว่ามี เหตุผลอันพึงจะรวมค่าดอกเบี้ยไว้ในราคาด้วย และส่วนลดดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามอัตราปกติ เมื่อ เทียบกับดอกเบี้ยทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีการขายเงินสดสำหรับของชนิดนั้น ก็ต้องคำนวณออกมาให้ได้ว่าหากจะขายเงินสดจะพึงขายได้ เป็นเงิน เท่าไร เพราะการขายเงินผ่อน หรือขายโดยกำหนดระยะเวลาชำระเงิน ภายหลังจากการส่งมอบของที่ขายแล้วนั้นต้องบวกค่าดอกเบี้ยเข้าไปไว้ในราคาขายซึ่งคนอาจจะไต่ถามเงยขึ้นหากจะได้มีการชำระราคาในทันที

(3) เป็นราคาไม่รวมค่าอากร ในของขาเข้านั้นกฎหมายศุลกากรกำหนดไว้ชัดเจนว่าไม่รวมค่าอากรโดยปกติการกำหนดราคาขายส่งของสินค้านั้นผู้ขายจะต้องรวม เอาค่าของสินค้าค่าใช้จ่าย ความปกติทั้งหลายที่ผู้นำเข้าจะต้องเสียอากรไว้ด้วย เป็นราคาต้นทุนถ้ากฎหมายไม่ระบุไว้โดยชัดแจ้งว่าไม่รวมค่าอากรแล้วผู้ขายส่งก็จะรวม เอาค่าอากร เข้าไว้ด้วย เหตุที่กฎหมายไม่ยอมให้รวมค่าอากรเข้าไว้ก็ เพื่อมิให้มีผลเป็นการเก็บภาษีซ้อน เพราะ ณ ที่ผู้นำเข้าภาระการชำระอากรเกิดขึ้นแล้วตามความในมาตรา 10 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งมีบัญญัติว่าความรับผิดชอบในการเสียค่าอากรขา เข้า เกิดขึ้น เมื่อนำ เข้าสำเร็จ ราคาดังกล่าวจึงต้องรวมค่าอากรขา เข้าเข้าไว้ด้วย หากไม่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ไม่รวมค่าอากรคือ ในขณะที่ประเมินราคานั้นยังไม่ทราบอากรโดย เฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่สินค้านั้นเรียกเก็บอากรตามราคาซึ่งอธิบายได้ดังนี้ อากรตามราคานั้นคิด เป็นร้อยละของราคา ดังนั้นอากรตามราคาจะกำหนดได้ก็ต้องทราบราคาก่อน ถ้ากฎหมายบังคับว่าให้ราคาที่ใช้ประเมินอากรต้องรวมอากร เข้าไปด้วยก็เท่ากับให้รวมค่าซึ่งยังไม่ปรากฏ และจะไม่สามารถปรากฏได้หากว่าไม่ทราบราคา ส่วนราคาก็จะไม่สามารถกำหนดได้เพราะยังไม่ทราบอากรที่ต้องรวมอยู่ด้วย

มีข้อนำส่ง เกิดคือ การไม่รวมค่าอากรเข้าด้วยในการประเมินราคาของสินค้าเข้านั้น แสดงให้เห็นว่าราคาขายส่งเงินสดที่กำหนดขึ้นนี้เป็นราคาที่สมมุติขึ้น เพื่อใช้ในทางศุลกากรเท่านั้น ไม่ใช่ราคาขายส่งที่แท้จริงตามความหมายทางการค้า

สำหรับข้อขอกฎหมายไม่ได้ระบุว่าไม่รวมค่าอากร เนื่องจากของขาออกขณะที่อยู่ ณ ที่ที่ส่งออกภาระในการเสียค่าอากรยังไม่เกิดขึ้น เพราะการส่งออกยังไม่สำเร็จ ราคาของสินค้าส่งออก จึงมิได้รวมค่าอากรอยู่แล้วตามกฎหมายจึงไม่น่าจำเป็นต้องระบุลงไปอีก (มาตรา 10 ครี แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469บัญญัติว่า "ความรับผิดในการเสียค่าภาษีอากรสำหรับของที่ส่งออกเกิดขึ้น ในเวลาที่ส่งของออกสำเร็จ")

(4) ต้องเป็นราคาที่จะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน จากคำนิยามนี้แสดงให้เห็นว่าราคาทางศุลกากรนั้นไม่ต้องเป็นราคาของสินค้าที่กำลังประเมินราคาอยู่โดยเฉพาะ แต่จะเป็นราคาของสินค้าชนิดอื่นที่มีประเภทและชนิดเดียวกันก็ได้ แต่ถ้าปรากฏว่าราคาของที่กำลังประเมินอยู่นั้น เป็นของที่ผู้ซื้อ ชื้อมาในราคาที่สูงมากเช่นซื้อจากการขายทอดตลาดหรือซื้อจากผู้ขาย ที่ขายให้โดยเสน่หา หรือเหตุอื่น ๆ หรือราคานั้นไม่ใช่ราคาซึ่งอาจขายของประเภทและชนิดเดียวกัน ความปกติทางการค้าของสินค้านั้นโดยไม่ขาดทุนแล้วราคานั้นจะไม่ใช่ราคาแท้จริงในท้องตลาด

ในการกำหนดราคาศุลกากรกฎหมายบังคับให้ต้องพิจารณาจากสภาพของที่นำเข้าและส่งออกด้วย ฉะนั้นราคาของประเภทและชนิดเดียว หากสภาพอื่น ๆ ต่างกันเช่นปริมาณการซื้อต่างกัน คุณภาพต่างกัน การบรรจุหีบห่อต่างกัน เครื่องหมายการค้าอันแสดงถึงความนิยมต่างกัน ราคาย่อมต่างกันได้ แต่ราคาที่แตกต่างกันเนื่องจากปัจจัยดังกล่าวต้องเป็นไปตามปกติวิสัยทางการค้า

ราคาซึ่งจะพึงขายได้โดยไม่ขาดทุนหมายความว่าราคาที่ตามปกติวิสัยอาจขายของนั้นได้ โดยไม่ขาดทุนซึ่งต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่นค่าหีบห่อ ค่าบรรจุ ค่าประกันภัย และค่าขนส่งที่ จะต้องจ่ายในการนำของนั้นมาขาย ณ ที่และเวลาที่กฎหมายกำหนดซึ่งต้องคำนึงระยะเวลาในการสั่งซื้อ และระยะเวลาในการดำเนินการตลอดจนการขนส่งของมาถึงที่ขาย ณ เวลาที่กฎหมายกำหนด อีกประการหนึ่ง ทั้งสองประการนี้ จะต้องพิจารณาตามความเป็นจริงและความปกติวิสัยที่จะเป็นไปได้ ในทางการค้าระหว่างประเทศ

ตามความหมายดังกล่าวนี้ ราคาซึ่งจะต้องขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุนไม่ว่า ณ เวลาและสถานที่ใดตามปกติวิสัยอาจจะมีได้หลายราคาในทางปฏิบัติจึงต้องพิจารณาว่าระดับราคาใดควรจะถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่สามารถจะขายได้โดยไม่ขาดทุนตามปกติวิสัยในทาง

การค้า ๗ เวลาและสถานที่ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีราคาสูงกว่าก็ประเมินไปตามที่ซื้อขายจริง และในกรณีที่มีราคาซื้อขายต่ำกว่าก็ต้องใช้ระดับดังกล่าวประเมินอากรตามสมควรแก่กรณี

ในการพิจารณาว่าระดับราคาใดควรจะถือว่าเป็นระดับราคาที่สามารถขายได้โดยไม่ขาดทุน ต้องพิจารณาอยู่เสมอว่าระดับราคาสูงสุดที่จะพึงขายได้ ๗ ที่ที่กฎหมายกำหนดตามระยะเวลาต่าง ๆ เป็นเท่าไร และสำหรับเวลาใด เวลาหนึ่งให้ถือว่าระดับราคาหลังสุดและก่อนหน้านั้นขึ้นไปตามควรแก่กรณีแต่ต้องไม่เกิน 1 เดือน เป็นระดับราคาที่จะถึงขายได้โดยไม่ขาดทุน ๗ เวลานั้น (ประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากรหมวด 6 บทที่ 1 ข้อ 18)

อนึ่ง ตามความหมายนี้ราคาของที่ส่งมาโดยเส้นทางหรือวิธีที่แตกต่างกันหรือมาจากสถานที่และแหล่ง หรือผ่านคนกลางต่างกันก็อาจจะแตกต่างกันตามความเป็นจริงของแต่ละกรณีได้ด้วย

(5) โดยไม่หักทอนหรือลดหย่อนราคาแต่อย่างใด หมายถึงราคาที่ตามปกติวิสัยจะพึงขายเป็นการทั่วไปไม่ว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้ใดหรืออีกนัยหนึ่งเป็นราคาที่ผู้ซื้อและผู้ขายไม่มีความสัมพันธ์กันเป็นพิเศษมากไปกว่าการคิดค่าซื้อและขายกันตามปกติ ส่วนลดอื่น ๆ นอกเหนือไปจากที่ผู้ซื้อผู้ขายจะพึงได้รับหรือให้แก่กันและกัน เนื่องจากเหตุอันควรตามปกติวิสัยทางการค้าทั่วไปจึงไม่มีข้อห้ามไว้ด้วยเหตุนี้ส่วนลดในทางการค้าหรือในฐานะตัวแทนหากไม่มีเหตุอันอันสมควร เช่นปริมาณการซื้อขายสำหรับรายที่เกี่ยวข้องหรืออย่างน้อยที่สุดทันจะเกี่ยวกับปริมาณหรือมูลค่าขั้นต่ำที่จะต้องขายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งตามปกติวิสัยอาจทำให้มีการลดราคาเป็นการทั่วไปแล้ว จึงไม่สามารถรับได้

(6) ๗ เวลาและสถานที่ที่หน้าของเข้าหรือส่งของออกแล้วแก่กรณี สถานที่ที่หน้าของเข้าหรือส่งของออกที่ต่างกัน สามารถที่จะทำให้ราคาของสินค้าต่างกันได้ เพราะราคาไม่ได้ขึ้นอยู่กับต้นทุนและการผลิตแต่เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับค่าผันแปรอื่น ๆ อีกเช่นอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับกฎแห่งการเสนอสนองคือขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้าและความต้องการในท้องตลาดอีกด้วย

ด้วยเหตุที่ราคาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานที่ที่หน้าเข้าและส่งออกดังกล่าวมาแล้ว คำจำกัดความจึงห้ามมิให้มีการกำหนดราคาสินค้าที่หน้าเข้า ๗ เวลาและสถานที่ที่ต่างกัน เท่ากัน ทั้งนี้เพราะค่าขนส่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของราคาค้นทุนสินค้าย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามระยะทางและสภาพของสินค้า เส้นทางที่ขนส่งสินค้าไปยังจุดหมายปลายทางแต่ละแห่ง เช่น เดียวกันกับวิธีการและยานพาหนะในการขนส่งแต่ละแห่ง

ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่น้ำของ เข้าหรือส่ง ออกจึง เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณา ในการกำหนดราคา

สำหรับของขา เข้าต้องเป็นราคา ณ เวลาที่ที่น้ำของ เข้า เวลาที่น้ำของ เข้า หมายถึง เวลา ที่ถึงถือว่ามีการนำ เข้า เป็นอันสำเร็จตามมาตรา 41 แห่ง พระราชบัญญัติศุลกากรพุทธศักราช 2469 แต่สำหรับการนำ เข้าทางท่าอากาศยานให้ถือ เวลาที่ที่ท่าอากาศยานลงถึง สนามบิน เป็น เวลามาเข้า

ที่ที่น้ำของ เข้าหมายถึงจุดบน เส้นทาง เขตท่าที่ของ เข้ามารับการนำเข้าทางอากาศให้ถือ ที่ที่ท่าอากาศยานลง เป็นที่ที่น้ำ เข้าคำนวณส่งระหว่างประเทศไม่ว่าจะขนส่งถึงที่ที่น้ำ เข้าดังกล่าว หรือขนส่งถึงท่าเทียบเรือที่ของขนส่งลงตามปกติไม่แตกต่างกัน

สำหรับของขาออกราคาศุลกากรต้องเป็นราคา ณ ที่ที่ส่งออกใน เวลาที่ออกใบขนสินค้าให้

เวลาที่ออกใบขนสินค้าให้ทางปฏิบัติให้ถือ เวลาที่ เจ้าหน้าที่ประทับตราสมบูรณ์²⁰

ที่ที่ส่งออกหมายถึงจุดบน เส้นทางเขตท่าที่ของนั้นส่งออกตามนัยมาตรา 46 แห่งพระราช บัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 แต่สำหรับการขนส่งทางอากาศยานให้ถือที่ที่ท่าอากาศยานจะขึ้นเพื่อออกไปนอกราชอาณาจักร ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวกให้เกิดขึ้นถึงชั้นบรรทุกลง ยานพาหนะที่จะส่งออกไปในนอกราชอาณาจักร

อย่างไรก็ดีการกำหนดราคาเป็นเรื่องซับซ้อนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขายแก่ตัวแทนจำหน่าย ที่ต้องชำระคอบแทนกันย่อมไม่จำกัดเพียงสินค้าและราคาสินค้า เท่านั้น แต่ยังอาจประกอบไปด้วยหนี้ อย่างอื่นอีกด้วย เช่นหนี้เกี่ยวกับค่านายหน้า ค่าโฆษณา ค่าบริการ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการส่งมอบและ เตรียมการส่งมอบสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะรวมกันหรือแยกกันก็ได้ ในการประเมินราคาต้องทราบ สิ่งเหล่านี้และนำมาพิจารณา ให้สมควรแก่ปกติประเพณีทางการค้าหลักบัญชีตลอดจนทฤษฎีและการตี ความทางเศรษฐศาสตร์ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป ราคาอันแท้จริงในท้องตลาดเป็นข้อเท็จจริงที่ต้องกำหนดโดยวินิจฉัยจาก ข้อเท็จจริง เป็นรายกรณีไปโดยใช้หลักการข้างต้นผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการใช้ราคาอันแท้จริงในท้องตลาด จึงมีเพียงอำนาจที่จะวินิจฉัยว่าตามข้อเท็จจริง ในการซื้อขายนั้น ราคาอันแท้จริงในท้องตลาดควร

²⁰Ibid., p.63

กำหนด เป็นเท่าไรและถือตามที่วินิจฉัยไว้ นั้น ซึ่งต้องกระทำโดยสุจริตตามอำนาจหน้าที่ที่ตนได้รับความ
กฎหมายนั้น ดังนั้นจึงไม่มีบุคคลใดโดยเฉพาะที่มีอำนาจกำหนดราคาแท้จริงในท้องตลาดได้ เพราะ
ราคาแท้จริงในท้องตลาด เป็นข้อเท็จจริงที่ต้องวินิจฉัยเป็นรายการณไปดังกล่าวแล้ว

ข) ราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ย

ราคานี้ไม่ใช่เป็นราคาแท้จริงในท้องตลาด แต่เป็นราคาที่สมมุติขึ้น แต่มีฐานะดีกว่า
ราคาแท้จริงในท้องตลาด กล่าวคือเมื่อมีราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับของใดแล้วการคำนวณ
เงินอากรสำหรับของนั้นจะไม่ใช่ราคาแท้จริงในท้องตลาด ผู้มีอำนาจกำหนดราคาท้องตลาด เป็นราย
เฉลี่ยคืออธิบดีกรมศุลกากร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดกักตักตราศุลกากรพหุศักราช 2531
มาตรา 29 ซึ่งบัญญัติว่า ของที่ต้องเสียอากรตามราคานั้น อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้งคราว
ก็ได้ว่าราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับของประเภทหนึ่งประเภทใดกำหนดเป็นเงินเท่าใด ให้ถือ
ราคาเช่นว่านี้เป็นเกณฑ์ประเมินอากรในประเภทของที่ประกาศนั้นแทนราคาแท้จริงในท้องตลาด นับ
ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

การประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค่าใช้จ่ายที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของราคา

ด้วยเหตุที่ราคาที่น่ามา เป็นราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บอากรตามหลักเกณฑ์การประเมิน
ราคาของไทยใช้ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตามแบบอย่างของกฎเกณฑ์ของบริติชเชลล์ ดังนั้นหากผู้นำเข้า
สำแดงราคาเป็น เอฟ.ไอ.บี. ก็จะต้องนำค่าระวางบรรทุก ค่าประกันภัย บวกเข้าไปในราคา
เอฟ.ไอ.บี. ด้วย

ค่าระวาง (Freight Charge)

ค่าระวางต้องบวกเข้าไปในราคา เอฟ.ไอ.บี. เพื่อให้เป็นราคา ซี.ไอ.เอฟ. และ
ถือเป็นส่วนหนึ่งของราคา (ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 05 04)

ในกรณีที่นำเข้าทางท่าอากาศยานและของที่นำเข้ามีลักษณะ เป็นการค้าให้รวมค่าระวาง
ทางอากาศ และค่าประกันภัยเข้าไปในราคาเพื่อประเมินอากรศุลกากรด้วย²¹

²¹ มติที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับราคาศุลกากรครั้งที่ 1/2527 เรื่องที่ 1

สำหรับของใช้ส่วนตัว ของขวัญ ตัวอย่างสินค้า ถ้าบริษัทการบินไม่ได้คิดค่าธรรมเนียมไว้ให้
 ค่าขนส่งการทำอากาศยานกรุงเทพค่าธรรมเนียมค่าระวางหากฟังต้องเสียจากบริษัทการบินนั้น ๆ แล้ว เอมารวม
 เป็นราคาประเมิน (ประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 05 01)

ของที่นำเข้าทางทำอากาศยานซึ่งมีค่าธรรมเนียมเอกสาร House Airway bill และ
 Master Airway bill ค่าระวางที่จะนำมารวมกับราคาเพื่อการคำนวณอากรนั้น ให้ใช้ค่าธรรมเนียม
 Master Airway bill

ค่าประกันภัย (Insurance Charges)

ในกรณีที่ไม่มีเอกสารแสดงค่าประกันภัยให้บวกเพิ่มร้อยละห้าของราคา เอฟ.ไอ.บี. เป็น
 ค่าประกันภัย. (ประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 05 06)

ในกรณีที่บัญชีราคาสินค้าไม่แสดงราคา ซี.ไอ.เอฟ.

ในประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 05 04 กำหนดไว้ดังนี้

ราคาสินค้าในบัญชีราคาสินค้ารายใด ไม่แสดงว่าเป็นราคา ซี.ไอ.เอฟ. ให้ผู้อำนวยการกอง
 พิธีการและประเมินอากร หรือหัวหน้าหน่วยประเมินอากร เพิ่มราคาขึ้นอีกร้อยละห้าถ้าขาดค่า เบี้ย -
 ประกันภัย (ไอ) อย่างเดียว หรือเพิ่มร้อยละสิบถ้าขาดค่าระวางบรรทุก (เอฟ) อย่างเดียว หรือ
 ร้อยละสิบห้า ถ้าไม่มีทั้งค่าเบี้ยประกันภัย (ไอ) และค่าระวางบรรทุก (เอฟ) แต่ทั้งนี้ถ้าผู้อำนวยการ
 กองพิธีการและประเมินอากร หรือหัวหน้าฝ่ายการนำเข้ามีเหตุผลอันทำให้เห็นว่า แม้ไม่ปรากฏชัดเจน
 ในบัญชีราคาสินค้าเป็น ซี.ไอ.เอฟ. ก็ตาม แต่ราคานั้นที่แท้จริงก็คือราคา ซี.ไอ.เอฟ. ก็ให้ยกเว้น
 การเพิ่มราคาได้หรือถ้าผู้นำเข้ามีใบกรมธรรม์ประกันภัยที่มีรายการแสดงค่าประกันภัย และ/หรือ ใบ
 คราส่งที่แสดงค่าระวางบรรทุกของสินค้านั้นมาแสดงถ้า เป็นที่พอใจจะเพิ่มราคาตามที่สำแดง ในเอกสาร
 เหล่านั้นก็ได้

เมื่อยกเว้นไม่เพิ่มราคาแก่ของรายใด ให้ผู้อำนวยการกองพิธีการและประเมินอากรหรือ
 หัวหน้าฝ่ายการนำเข้า บันทึกลงไว้ในใบขนสินค้าว่า "มีเหตุผลเป็นที่พอใจว่าเป็นราคา ซี.ไอ.เอฟ."

นอกจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าระวาง และค่าประกันภัยดังกล่าวมาแล้วยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
 ที่ต้องบวกเข้าไปในราคาประเมินอีกด้วย

ค่านายหน้า (Commission)

ในกรณีที่มีการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ขาย ในต่างประเทศโดยส่งผ่านตัวแทนจำหน่ายแต่สินค้านั้นได้ส่งให้กับผู้ซื้อโดยตรง และผู้ขายในต่างประเทศได้จ่ายค่านายหน้าให้แก่ตัวแทนจำหน่ายโดยคิดจากผู้ซื้อนั้น ค่านายหน้าต้องนำเข้าไปบวกกับราคาพึงประเมินเพื่อคำนวณอากรด้วย

ค่าขนย้าย (Handing charge)

คือค่าใช้จ่ายในการขนย้ายสินค้าจากโรงพักสินค้ามายังท่าเทียบเรือ ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาที่ต้องนำมารวม เป็นราคาสำหรับประเมินอากรด้วย

ค่าดอกเบี้ย (Interest)

ค่าดอกเบี้ยคือเงินที่ผู้ขายเรียกเอาจากผู้ซื้อเพิ่มขึ้นเนื่องจากได้ชำระเงินค่าสินค้าภายหลังการส่งมอบสินค้าซึ่งกรมศุลกากรได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้²²

ก. ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าราคาที่สำแดงตามบัญชีราคาสินค้าที่ยื่นต่อกรมศุลกากรเป็นราคา ซี.ไอ.เอฟ. โดยไม่ระบุค่าดอกเบี้ยไว้แม้จะมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเกิน 90 วันก็ตามให้ถือเป็นราคาเงินสด และจะไม่ยอมรับค่าชี้แจงหรือข้อเรียกร้องใด ๆ ให้พิจารณาเป็นอย่างอื่น

ข. ถ้าเป็นการชำระราคาสินค้าภายใน 90 วัน ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้จะมีดอกเบี้ยรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตามให้ถือเป็นราคาเงินสด

ค. ถ้าเป็นการชำระราคาสินค้าเกิน 90 วัน ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้มีรายการดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายตามช่วงเวลาการชำระเงินตามที่ปรากฏชัดเจนหากสอบหลักฐานเชื่อได้ว่ามีการชำระดอกเบี้ยก็ให้หักดอกเบี้ยตามอัตราปกติเป็นราคาขายเงินสด

ง. หากราคาเงินสดดังกล่าวข้างต้นต่ำกว่าราคาพึงประเมินตามกฎหมายก็ให้ใช้ราคาตามกฎหมายเป็นเกณฑ์ประเมิน

ค่าใบอนุญาต (Licence Fee)

สินค้าบางชนิดผู้ส่งออกต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งออกซึ่งผู้ขายคิดเอาจากผู้ซื้อด้วยในการประเมินราคาเพื่อคำนวณอากรต้องรวมค่าธรรมเนียมดังกล่าวเข้าไปในราคาด้วย

²² มติที่ประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และปัญหาเกี่ยวกับราคาครั้งที่ 10/2521

ค่าใช้จ่ายสำหรับ แขนง ผัง แบบ และ เครื่องมือ

สำหรับสินค้าบางชนิดที่สิ่งทำเป็นการเฉพาะรายและผู้ขายได้บวกค่าใช้จ่ายสำหรับค่าแผนผังแบบ และ เครื่องมือ เข้าไปในราคาขายในการประเมินราคาคงนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมารวมเข้าไปในราคาด้วย

คำสิทธิ²³

คำสิทธิหมายความว่าและรวมถึง ค่าตอบแทนอื่นใดในทำนองเดียวกันที่เป็นตัวเงิน หรืออาจคำนวณได้เป็นตัวเงินอื่น เกี่ยวกับของผู้ที่นำเข้ามาเพื่อการผลิตตามข้อตกลงหรือนำเข้ามาโดยใช้เครื่องหมายการค้า ชื่อ หรือยี่ห้อ ของเจ้าของสิทธิในต่างประเทศ หรือการนำของที่ไม่มีเครื่องหมายการค้า ชื่อ หรือยี่ห้อ แต่ใช้เครื่องหมายการค้า ชื่อ หรือยี่ห้อ ของเจ้าของสิทธิในต่างประเทศ หลังการนำเข้า และไม่ว่าจะเป็นการจ่ายก่อนหรือหลังการนำเข้าหรือเป็นการจ่ายครั้งเดียว หรือหลายครั้ง หรือเป็นการจ่ายให้แก่ผู้ขายในต่างประเทศ หรือบุคคลที่สามก็ตาม

คำสิทธิ ถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาอันแท้จริงในท้องตลาด จะเห็นผู้นำเข้าจึงต้องนำคำสิทธิทั้งหมดมารวมเป็นราคาประเมินโดยสม่ำเสมอไว้ในใบขนสินค้า เพื่อประเมินอากร

ส่วนลด (Discount)

ส่วนลดที่ยอมลดให้ในการประเมินราคาศุลกากรนั้นต้อง เป็นส่วนลดที่ผู้ขายลดให้แก่ผู้ซื้อเป็นการทั่วไปไม่ลดเฉพาะคนใดคนหนึ่ง และไม่คำนึงว่าจะเรียกส่วนลดนั้นว่าอย่างไร หลักฐานที่แสดงว่าส่วนลดนั้นเป็นการลดให้โดยทั่วไปนั้น เป็นหน้าที่ของผู้นำเข้าเป็นผู้มาแสดงต่อกรมศุลกากร

1) ส่วนลดที่ยอมให้หักออกจากราคาได้

(ก) ส่วนลดเงินสด (Cash Discount)

คือส่วนลดที่ผู้ขายยอมลดให้เนื่องจากผู้ซื้อชำระเงินสดในการซื้อสินค้านั้นได้รับ

ทุกคน

(ข) ส่วนลดทางการค้า (Trade Discount)

²³ประกาศกรมศุลกากรที่ 15/2527

คือส่วนลดที่ให้โดยทั่วไปเพื่อส่งเสริมการค้าซึ่งการลดนี้ต้องมีเหตุผล เช่น ปริมาณ การซื้อ หรือพันธะเกี่ยวกับมูลค่าสินค้าที่จะต้องซื้อภายในระยะเวลาที่กำหนด

(ค) ส่วนลดปริมาณ (Quantity Discount)

คือส่วนลดที่ลดให้สำหรับการสั่งซื้อสินค้าในปริมาณต่าง ๆ ซึ่งเป็นธรรมเนียมทางการค้าที่ผู้ขายจะคิดราคาแตกต่างกันตามปริมาณของสินค้าที่สั่งซื้อ ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดอัตราไว้แน่นอน เช่น

ลด 5% สำหรับการสั่งซื้อเกินกว่า 10 ตัน แต่ไม่เกิน 20 ตัน

ลด 10% สำหรับการสั่งซื้อเกินกว่า 20 ตัน ขึ้นไป

ในทางปฏิบัติถ้าการลดไม่มีอัตราแน่นอนแต่เห็นว่าเป็นการสั่งซื้อมากกว่ารายอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัดจะลดให้ 10% จากราคาของผู้นำเข้ารายอื่น ๆ หรือการนำเข้าของผู้นำเข้ารายเดียวกันนั้นเองที่นำเข้าในครั้งก่อนหน้า

2) ส่วนลดที่ไม่ยอมให้หักออกจากราคา

(ก) ส่วนลดเพื่อการโฆษณา (Advertising Expense)

(ข) ส่วนลดชดเชย (Compensatory Rebates) คือส่วนลดเพื่อชดเชยข้อบกพร่องของผู้ขาย

(ค) ส่วนลดสำหรับตัวอย่างสินค้า (Sample Discount)

(ง) ส่วนลดที่ไม่แน่นอน (Contingent Discount) คือส่วนลดที่ไม่ชัดเจนอาจเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้

ฐานราคาประเมินอากร

ฐานราคาประเมินคือสิ่งที่ใช้เป็นฐานในการประเมินราคาเพื่อเรียกเก็บอากรซึ่งมี 3 ฐาน ดังนี้

1) ประเมินจากฐานราคา

การเก็บอากรจากฐานราคาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอัตราอากรตามราคา คือ การเก็บอากรเป็นร้อยละของราคาสินค้านั้น เช่น หลาสติกสำเร็จรูปปัจจุบันเก็บอากร 60% ของราคาประเมิน

2) ประเมินจากฐานของปริมาณ

การเก็บอากรจากฐานของปริมาณ หรือที่เรียกว่าอัตราอากรตามสภาพ คือการเก็บอากรโดยกำหนดเป็นค่าเงินจากจำนวนหน่วยของสินค้าที่ต้องเสียอากรโดยนับเป็นชั้นละ ชั้นละ หรือ คั่นละ เท่านั้น เท่านั้นบาท เช่นผ้าเช็ดหน้าผืนละ 3 บาท เป็นต้น

หลักการเก็บอากรตามสภาพ

ของที่ต้องเสียอากรตามสภาพนั้น ในมาตรา 8 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. พ.ศ. 2531 กำหนดไว้ดังนี้

(1) ถ้า เป็นของประเภทอาหารที่บรรจุในภาชนะโดยมีของเหลวหล่อเลี้ยงด้วยเพื่อประโยชน์ในการถนอมอาหาร น้ำหนักที่ใช้เป็นเกณฑ์ประเมินอากรให้ถือเอาน้ำหนักแห้งของรวมทั้งของเหลวที่บรรจุในภาชนะนั้น

(2) ถ้าบรรจุในหีบห่อหรือภาชนะใด ๆ เพื่อจำหน่ายทั้งหีบห่อหรือภาชนะ และมีเครื่องหมาย หรือป้ายแสดงปริมาณแห่งของคิดไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะนั้น เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงินอากร อธิบดีกรมศุลกากรจะถือว่าหีบห่อหรือภาชนะนั้น ๆ บรรจุของตามปริมาณที่แสดงไว้ก็ได้

3) ประเมินจากฐานราคาหรือปริมาณ

การประเมินอากรจากฐานนี้กำหนดไว้ทั้ง เป็นร้อยละของราคาและเป็นจำนวนเงินต่อหน่วยของสินค้าแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

ผู้มีอำนาจประเมินราคา

ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 บัญญัติว่าบรรดาการซึ่งของการสอบ การตีราคา ฯลฯ เพื่อประเมินค่าภาษี ถ้า เพื่อประโยชน์อย่างอื่นในราชการนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในกรมศุลกากร เป็นผู้ทำ

และในมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฉบับเดียวกันได้นิยามคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ว่า "คำว่าพนักงานเจ้าหน้าที่หมายความว่าความและกินความรวมถึงพนักงานใด ๆ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เฉพาะการ หรือพนักงานใดซึ่งกระทำหน้าที่โดย เฉพาะกิจการความหน้าที่ของคนโดยปกติ

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นว่า ไม่ให้พนักงานสุลากรคนใด ๆ ก็ประเมินราคาได้ทุกคน แต่ผู้มีอำนาจหน้าที่ประเมินราคาคือพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่มี 2 ประเภท คือ²⁴

1. พนักงานซึ่งกระทำหน้าที่โดยเฉพาะกิจการตามหน้าที่ของคน โดยปกติ ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งโดยปกติทำหน้าที่ประเมินราคาซึ่งเป็นกิจการตามหน้าที่ของคนโดยปกติ

2. พนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เฉพาะการ

พนักงานตามข้อ 2 นี้ ไม่ใช้พนักงานที่มีหน้าที่ในการประเมินอากร แต่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินอากรเฉพาะการ เนื่องจากไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินอากรตามข้อ 1 ดังเช่นค่านสุลากรตามภูมิภาคแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของค่านฯ ให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินอากร ทำการประเมินอากรแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แท้จริง

วิธีประเมินราคา

ปัจจุบันกฎหมายสุลากรมี 14 ฉบับ คงมีแต่บทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการประเมินอากรในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติสุลากร พ.ศ. 2469 และบัญญัติค่านิยามของคำว่าราคาไว้ในมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติสุลากร พ.ศ. 2469 เท่านั้น ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดหลักเกณฑ์ หรือวิธีการประเมินราคา เพื่อเรียกเก็บอากรไว้เลยต่างกับประมวลรัษฎากรที่มีบทบัญญัติในมาตรา 27 ทวิ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจกำหนดราคาขายของสินค้าโดยเทียบเคียงกับราคาขายในวันเดียวกัน หรือใกล้เคียงของสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันตามราคาตลาดที่อาจเปรียบเทียบกันได้ หรือโดยเทียบเคียงกับราคาตลาดโลก

ในทางปฏิบัติกรมสุลากรได้ประเมินราคาโดยอิงหลักของบรัสเซลส์ ในฐานะที่เป็นหลักกฎหมายทั่วไปในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติอย่างชัดเจนตามนัย มาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายแห่งและพาณิชย์ ดังนี้

1) ประเมินตามราคาประกาศกรมสุลากรเป็นรายเฉลี่ย

²⁴ ล้วน ปางสุข. กฎหมายสุลากรและพิทักษ์ตราสุลากร พระนคร : โรงพิมพ์

ราคาเฉลี่ยอธิบดีกรมศุลกากรประกาศโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2531 ซึ่งมีบัญญัติว่า ของที่ต้องเสียอากรตามราคานั้น อธิบดีกรมศุลกากรจะประกาศเป็นครั้งคราวก็ได้ว่าราคาท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยสำหรับของประเภทหนึ่ง ประเภทใดกำหนดเป็นเงินเท่าใด ให้ถือราคา เช่นว่านั้น เป็นเกณฑ์ประเมินอากรในประเภทที่ประกาศนั้น แทนราคาอันแท้จริงในท้องตลาดนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

ประกาศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง ประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ของใดมีความยุ่งยากในเรื่องการกำหนดราคากันแท้จริงในท้องตลาด หรือมีปัญหาโต้แย้งเรื่องราคามาก อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจที่จะกำหนดคร่าวๆ เฉลี่ยขึ้นได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ดังนั้นราคาเฉลี่ยจึง เป็นราคาที่สมมุติขึ้น เพื่อใช้แทนราคาแท้จริงในท้องตลาด เพื่อตัดปัญหาความยุ่งยากดังกล่าว การกำหนดราคาเฉลี่ยเป็นการกำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับราคานำเข้าของผู้นำเข้าโดยทั่วไปและนำข้อมูลนี้มาวิเคราะห์ภาวะตลาด และกำหนดราคาเฉลี่ยขึ้นมาโดยใช้หลักคำนวณทางคณิตศาสตร์ประกอบ

การคำนวณเงินอากร

การคำนวณเงินอากรให้คำนวณจากราคาประกาศเป็นรายเฉลี่ยโดยไม่คำนึงถึงว่าราคาที่ซื้อขายจริงจะสูงหรือต่ำกว่าราคาประกาศเป็นรายเฉลี่ย ในการสำแดงราคานั้น ให้ผู้นำเข้าสำแดงราคาที่ซื้อขายจริงไว้ในบรรทัดแรกของใบขนสินค้า และสำแดงราคาประกาศเป็นรายเฉลี่ยไว้ในบรรทัดต่อไป (ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 10)

ในปัจจุบันนี้สินค้าที่มีประกาศกรมศุลกากรเป็นรายเฉลี่ย คือ ข้าว

2) ราคาประกาศกองวิเคราะห์ราคา

ราคาประกาศกองวิเคราะห์ราคานี้กำหนดขึ้นด้วย เหตุผลเดียวกับราคาประกาศกรมศุลกากร เป็นรายเฉลี่ย สินค้าใดมีความยุ่งยากในการกำหนดราคา และราคานำเข้ามีหลากหลายกองวิเคราะห์ราคาจะกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับของนั้นไว้

ราคาประกาศกองวิเคราะห์ราคานี้ต่างจากราคาประกาศกรมศุลกากร เป็นรายเฉลี่ย คือราคาประกาศกรมศุลกากร เป็นราย เฉลี่ยนั้น เมื่อประกาศแล้วต้องถือราคานั้น เป็นราคาประเมิน

โดยไม่คำนึงว่าราคาขายจริงจะสูงหรือต่ำกว่าราคาประกาศ แต่ราคาประกาศของวิเคราะห์ราคา เป็นเพียงกำหนดราคาขั้นต่ำไว้เท่านั้นห้ามไม่ให้ผู้ใดใส่แดงราคาต่ำกว่าราคาขั้นต่ำนี้ ถ้าผู้ใดใส่แดงราคาต่ำกว่านี้ กรมศุลกากรจะประเมินราคาตามราคาประกาศของวิเคราะห์ราคา แต่ถ้าผู้ใดใส่แดงราคาสูงกว่าก็จะให้ประเมินตามราคานั้น แต่ไม่นำราคานั้นไปใช้ประเมินราคาของผู้นำเข้ารายอื่นต่อไป (ประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 11) และการกำหนดราคาประกาศของวิเคราะห์ราคาไม่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ แต่กรมศุลกากรกำหนดขึ้นเป็นหลักปฏิบัติ เท่านั้น สินค้าที่ของวิเคราะห์ราคาประกาศราคา คือ เคมีภัณฑ์ บางชนิด เม็ดพลาสติก

3) ประเมินราคาตามราคาบัตรราคา

บัตรราคา คือ เอกสารที่กองพิธีการและประเมินอากรร่วมกับกองวิเคราะห์ราคาจัดทำขึ้นเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วและรัดกุม (ประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 7)

การกำหนดราคาในบัตรราคา

การกำหนดราคาในบัตรราคาทำโดยพิจารณาแนวโน้มของระดับราคา ในช่วงที่มีการออกบัตรราคาว่ามีแนวโน้มของระดับราคาในขณะนั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งในการพิจารณาพิจารณาจากเอกสาร เกี่ยวกับการค้าที่ได้มาจากผู้นำสินค้าเข้ารายต่าง ๆ นำเข้าซึ่งได้แก่ใบขนสินค้า บัญชีราคาสินค้า โดยเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาจะจัดแยก สำเนาใบขนสินค้าและบัญชีราคาสินค้าตามพิกัดฯ ชนิดของเมืองกำเนิด ยี่ห้อ เครื่องหมายการค้า ชื่อผู้ผลิต หรือผู้ขาย และบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากสำเนาใบขนสินค้าและบัญชีราคาสินค้าลงในใบเปรียบเทียบราคาไว้สำหรับเปรียบเทียบรายละเอียดของข้อมูลนั้น ได้แก่ ชนิดของ พิกัดฯ อัตราอากร เลขที่ใบขนสินค้า ผู้นำเข้า ผู้ผลิต หรือผู้ขาย เมืองกำเนิด เครื่องหมายการค้า ขนาดบรรจุ ปริมาณ รัยชื่อ วันนำเข้า ราคาต่อหน่วย

ตัวอย่างบัตรราคา

บัตรราคา

ชนิดของ ..... พิกัด .....

ผู้ผลิต ..... ยี่ห้อ .....

เมืองกำเนิด .....

รายการของ .....

ราคา .....

บัตร เลขที่ .....

(ลงชื่อ) .....

ผ.อ. กองวิเคราะห์ราคา

หลักเกณฑ์การใช้บัตรราคา

ในประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 05 วางหลักเกณฑ์ไว้
ดังนี้

- 1) ให้ใช้ราคาตามบัตรราคา เป็น เกณฑ์ประเมินอากร สำหรับของที่นำเข้าตั้งแต่วันที่ออกบัตรราคาเป็นต้นไป สำหรับของที่นำเข้ามาก่อนแล้วในระยะเวลาใกล้ เคียงกัน กับที่ออกบัตรราคาครั้งแรก ให้ใช้บัตรราคานั้นประกอบการพิจารณาตามความเหมาะสมแต่ละกรณี
- 2) หากราคาที่ผู้นำเข้าสำแดงต่ำกว่าราคาตามบัตรราคาให้ปฏิบัติดังนี้
  - 2.1 ถ้าราคาที่สำแดงต่ำกว่าบัตรราคาไม่เกินร้อยละ 5 ให้เจ้าหน้าที่ประเมินอากร ไม่ต่ำกว่าระดับ 6 ที่มีหน้าที่ประเมินราคาสำหรับท่ากรุงเทพฯ หรือคานา ให้ดุลยพินิจว่าจะพึงรับราคาตามสำแดงนั้นหรือไม่เพียงใด ถ้ามีเหตุอันควรก็ให้รับได้และบันทึกแจ้งเหตุผลตามแบบที่กำหนดไว้แนบท้ายต้นฉบับใบขนสินค้า และสำเนา ฉบับที่ส่งกองวิเคราะห์ราคา

การใช้ดุลยพินิจ ให้พิจารณาหลักฐานการซื้อขายข้อเท็จจริงและปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระยะเวลา ปริมาณ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้านั้น ๆ

2.2 ถ้าราคาที่สำคัญต่ำกว่าราคาตามบัตรราคา เกินร้อยละ 5 แต่ไม่เกิน ร้อยละ

10

(ก) ถ้ามีเหตุผลทางค่านปริมาณลักษณะการซื้อโดยไม่ผ่านคนกลาง หรือลักษณะการบรรจุเฉพาะท่ากรุงเทพฯ ให้เจ้าหน้าที่ประเมินอากรตั้งแต่ระดับ 6 ขึ้นไป รับประทานได้

(ข) ถ้ามีเหตุผลอื่นให้อยู่ในดุลยพินิจของกองพิธีการและประเมินอากรที่จะพิจารณาหากมีปัญหาหรือเป็นเรื่องหลักการหรือนโยบายให้เสนอคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ และปัญหาเกี่ยวกับราคา หรือ เสนอโดยตรงต่อกรมศุลกากร

2.3 ในกรณีที่ผู้นำเข้าสำแดงราคาต่ำกว่าราคาตามบัตรราคาเกินกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 2.2 ข. สำหรับด่านศุลกากรห้ามไม่ให้รับราคาและให้แจ้งกองวิเคราะห์ราคาภายในวันทำการถัดไป

3) ในกรณีที่ผู้นำเข้าสำแดงราคาสูงกว่าบัตรราคาให้ดำเนินการดังนี้

3.1 สูงไม่เกินร้อยละ 5 ให้ประเมินอากรตามราคาที่สำคัญไปก่อน

3.2 สูงกว่าเกินร้อยละ 5 ให้ประเมินภาษีอากรตามราคาที่สำคัญแล้วแจ้งให้กองวิเคราะห์ราคาทราบภายในวันทำการถัดไป

4) ในกรณีที่บัตรราคามีเครื่องหมาย " * " กำกับราคาที่สำแดงไว้ห้ามมิให้กองหรือด่านฯ ที่เกี่ยวข้องรับราคาที่ต่ำกว่านั้น

5) ในกรณีที่มีการโต้แย้งราคา ซึ่งประเมินโดยคำนึงถึงราคาตามบัตรราคาโดยใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นให้กอง หรือด่านฯ ที่เกี่ยวข้องส่งเรื่องพร้อมด้วยข้อมูลและความเห็นไปยังกองวิเคราะห์ราคาเพื่อพิจารณาโดยด่วน

4) ประเมินราคาตามผลการอุทธรณ์ของกองวิเคราะห์ราคา

ในประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 12 กำหนดไว้ดังนี้

การประเมินราคาตามวิธีนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้นำเข้ารายใดรายหนึ่งไม่พอใจราคาที่เจ้าหน้าที่ประเมินไว้จึงได้ทำการอุทธรณ์การประเมินราคาของเจ้าหน้าที่ศุลกากรวิเคราะห์ราคาและกองวิเคราะห์ราคาได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้ถือราคาของกองวิเคราะห์ราคาวินิจฉัยชี้ขาดนั้น เป็นราคาประเมินสำหรับสินค้าที่นำเข้ามาตามใบขนสินค้าที่ทำการอุทธรณ์นั้นและการนำเข้ารายต่อไปหลังจากนั้นหากไม่มีราคาที่สูงกว่า หรือมีเงื่อนไขอย่างอื่นที่ทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงไป

5) ราคาตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และปัญหาเกี่ยวกับราคา

ราคาประเมินตามวิธีนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้นำเข้าได้อุทธรณ์ราคาค่ากองวิเคราะห์ราคาแล้วครั้งหนึ่ง แต่กองวิเคราะห์ราคายืนตามราคาประเมินเดิมที่เจ้าหน้าที่ได้ประเมินไว้แต่แรก และผู้นำเข้าไม่พอใจจึงได้อุทธรณ์โต้แย้งราคาเป็นครั้งที่ 2 ซึ่งในการอุทธรณ์ราคาเป็นครั้งที่ 2 นี้ต้องนำเรื่องส่งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และปัญหาเกี่ยวกับราคา เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และปัญหาเกี่ยวกับราคามีมติกำหนดราคาเป็นอย่างไรแล้วให้ถือราคาตามมตินั้น เป็นราคาประเมินจนกว่าจะมีเงื่อนไขอย่างอื่น ๆ ที่จะทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงไป

6) ราคาอนุวัติของพิธีการและประเมินราคา

ก) กรณีที่ผู้นำเข้ายื่น Price List

(ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 6 กำหนดไว้ดังนี้)

Price List คือตารางหรือบัญชีราคาสินค้าที่ตามปกติวิสัยทางการค้า ผู้นำเข้าหรือตัวแทนจำหน่ายควรจะได้รับจากต่างประเทศเป็นประจำอาจเป็นราย 6 เดือน หรือ 3 เดือน แล้วแต่กรณี และ Price List นั้น อาจจัดทำขึ้นโดยโรงงานผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเป็นรูปเล่มมาตรฐานก็ได้

ในการซื้อขายรายใดที่โรงงานในต่างประเทศออก Price List ให้กรมศุลกากรจะให้ผู้นำเข้ายื่น Price List ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการพิจารณาราคาและเป็นการอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบรับรองราคานำเข้า และเพื่อให้การผ่านพิธีการเกี่ยวกับใบขนสินค้าให้เป็นไปโดยรวดเร็ว

การที่กรมศุลกากรให้ยื่น Price List นั้น เป็นการอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2497 Price List ที่ยื่นนี้จะต้องเป็น Price List ที่ผู้ขายหรือผู้ผลิตในต่างประเทศกำหนดราคาแน่นอนแล้ว พร้อมทั้งหนังสือรับรองให้กองพิธีการและประเมินอากรประกอบการพิจารณา

กรณีที่จะเรียกให้ยื่น Price List หมายถึงเฉพาะกรณีที่ตามปกติวิสัยทางการค้าควรจะได้รับ Price List หรือเอกสารอื่นใดที่บอกกล่าวถึงราคาของสินค้านั้น ๆ จากต่างประเทศเป็นประจำอยู่แล้ว แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ทำการซื้อขายเฉพาะครั้งคราว ซึ่งตามปกติผู้นำเข้าจะไม่ได้รับ Price List ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 7 กำหนดไว้ดังนี้

การยื่น Price List ให้ยื่นเป็นประจำทุกปี จะเริ่มต้นในปีใหม่หรือในทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงราคาในระหว่างปีทุกครั้ง เว้นแต่ในปีใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงราคาซึ่งผู้ขายหรือผู้ผลิตในต่างประเทศยื่นยื่นใช้ราคาตาม Price List เดิมต่อไป ก็ให้บริษัทรับแจ้งพร้อมทั้งหลักฐานรับรองจากต่างประเทศ ในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

การพิจารณารับราคาตาม Price List

ในเบื้องต้นให้พิจารณาว่าราคาตามหลักฐาน Price List ที่ยื่นควรเชื่อถือว่าเป็น Price List ที่แท้จริงหรือไม่ และในประเด็นนี้ต้องให้ผู้นำเข้ารับรองความถูกต้องใน Price List มาให้เรียบร้อย และมีหลักฐานจากผู้ขายในต่างประเทศตามควรแก่กรณี

กรณีเคยมีราคานำเข้าหรือ Price List เดิม และมีเอกสารยืนยันว่าราคาไม่เปลี่ยนแปลง ให้พิจารณาว่า

- ราคานำเข้าหรือ Price List เดิมกับ Price List ใหม่มีช่วงห่างกันเพียงใด
- แนวโน้ม (Trend) ของราคาสินค้าประเภทนั้นเป็นอย่างไร
- Price List นั้นน่าเชื่อถือเพียงใด รูปลักษณะของ Price List เมืองกำเนิดเป็น Price List จากโรงงานโดยตรงหรือเป็น Price List ของผู้ส่งออก เป็น Local Price List หรือ Export Price List เป็น Intercompany Price Listหรือไม่ ตลอดจนในแง่ชื่อเสียงของผู้นำเข้าและผู้ส่งออกโดยอาศัยสังเกตจากประสบการณ์ เป็นต้น

ในกรณีที่มียาราคานำเข้าเดิม หรือ Price List เดิมและมีการยื่น Price List ใหม่ซึ่งมีราคาต่างไปจากเดิมไม่ว่าสูงขึ้นหรือลดลงให้พิจารณาว่า

- แนวโน้ม (Trend) ของราคาสินค้าประเภทนั้นลดลงหรือสูงขึ้นจากราคาเดิมที่เปอร์เซ็นต์
- Price List ราคาลดลงหรือสูงขึ้นจาก Price List เดิมหรือราคาเดิมที่เปอร์เซ็นต์ สอดคล้องกับแนวโน้มทั่วไปของราคาสินค้าประเภทนั้นหรือไม่
- ในกรณีที่ Price List ใหม่ลดลงจาก Price List เดิมหรือราคาเดิมให้พิจารณาว่า Price List ใหม่กับ Price List เดิมหรือราคาเดิมในช่วงเวลาต่างกันเพียงใด

ในกรณีที่ของนั้น เป็นของที่นำเข้าเป็นครั้งแรก และได้มีการยื่น Price List ไว้ให้
ดำเนินการดังนี้

- เปรียบเทียบกับราคาของชนิดที่มีลักษณะใกล้เคียงกันที่สุดในด้านลักษณะ ขนาด
คุณภาพหรือเมืองกำเนิด ฯลฯ ว่าต่างกันร้อยละเท่าไร การที่ราคาต่างกันมีเหตุผลพอสมควรหรือไม่
- พิจารณาว่า Price List นั้นนำเพื่อถือเพียงใด เช่นรูปลักษณะของ Price
List เมืองกำเนิดเป็น Price List จากโรงงานโดยตรง หรือ Price List ของผู้ส่งออก
เป็น Local Price List หรือเป็น Export Price List เป็น Intercompany Price
List หรือไม่ ตลอดจนในแง่ที่ชื่อเสียงของผู้นำเข้าและผู้ส่งออกโดยอาศัยจากการสังเกตจากประสบการณ์
เป็นต้น ในกรณีที่ไม่สามารถเทียบเคียงกับของอย่างอื่นได้ให้พิจารณาโดยวิธีเดียวกันนี้

ในกรณีที่ผู้นำเข้ายื่น Price List มากรายการและเมื่อพิจารณาจากรูปลักษณะของ
Price List เมืองกำเนิด พิจารณาว่าเป็น Price List จากโรงงานโดยตรง หรือ Price
List จากผู้ส่งออกเป็น Local Price List หรือ Export Price List เป็น
Intercompany Price List หรือไม่ ตลอดจนพิจารณาในแง่ที่ชื่อเสียงของผู้นำเข้าและผู้ส่งออก
โดยอาศัยจากการสังเกต จากประสบการณ์ แล้วเห็นว่ามีลักษณะเชื่อถือได้เมื่อเห็นว่าหากจะเทียบราคา
ทุกรายการแล้ว จะเป็นการสิ้นเปลืองเวลามากก็ให้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างตามความจำเป็นได้

การใช้ราคาตาม Price List เป็นราคาประเมิน

ในประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 08 กำหนดไว้ดังนี้

ราคาตาม Price List ซึ่งได้ตรวจสอบและรับรองราคาแล้ว ให้ใช้เป็นเกณฑ์
ประเมินอากรได้หลังจากวันที่ระบุให้เริ่มใช้ Price List นั้น บังคับ 1 เดือน

ข) กรณีไม่ยื่น Price List

ในประมวลระเบียบปฏิบัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 14 กำหนดไว้ดังนี้

ในกรณีที่ผู้นำเข้าขอให้พิจารณารับราคานำเข้าของตนเป็นราคาประเมินโดยไม่ยื่น
Price List เนื่องจากการกำหนดตามปกติวิสัยไม่มีการยื่น Price List ในการพิจารณาราคา
ให้ถือปฏิบัติดังนี้

- (1) ของที่ซื้อโดยตรงจากเมืองกำเนิดที่เป็นประเทศที่ค้าโดยรัฐที่มีอัตราอากรตามสภาพเพียงอย่างเดียว หรือของที่ไม่ต้องอากรให้ใช้ราคานำเข้าสูงสุดก่อนราคาที่พิจารณาราคาภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน เป็นราคาที่ใช้ในการประเมินอากร
  - (2) ของที่มีราคาเคลื่อนไหวเร็วซึ่งกองพิธีการและประเมินอากรร่วมกับกองวิเคราะห์ราคาพิจารณากำหนดชนิดของนั้น ๆ ให้ใช้ราคานำเข้าสูงสุดก่อนราคาที่พิจารณาในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน เป็นราคาที่ใช้ในการประเมินอากร
  - (3) ของที่เป็นเคมีภัณฑ์ของจำพวกวัตถุระเบิด ให้ใช้ราคานำเข้าสูงสุดก่อนราคาที่พิจารณาภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน เป็นราคาที่ใช้ในการประเมินอากร
  - (4) ของอื่น ๆ ให้ใช้ราคานำเข้าสูงสุดก่อนราคาที่พิจารณาภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน เป็นราคาที่ใช้ในการประเมินอากร
  - (5) ราคาของที่มีการนำเข้ามาเพียง 1-2 ครั้ง หรือนำเข้ามาในปริมาณหรือมูลค่าเล็กน้อย เมื่อเทียบกับราคาขายอื่นที่นำเข้ามาเป็นประจำราคานั้นไม่พียงนำมาใช้ในการประเมินอากร
  - (6) ของตามคำสั่งซื้อเก่าซึ่งนำเข้ามาในเวลาเดียวกันกับของตามคำสั่งใหม่ หรือมาภายหลังไม่เกินระยะเวลา 1 เดือน โดยราคาตามคำสั่งซื้อเก่าใช้ประเมินอยู่แล้วให้รับราคาดังกล่าวเป็นราคาประเมินอากรได้
  - (7) หากปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุทำให้การพิจารณาราคาที่ใช้ในการประเมินอากรไม่เป็นไปตามข้อ 1-6 ก็ให้พิจารณาไปตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี
- 7) ประเมินตามราคาที่สูงกว่าในกรณีที่ความเห็นของกองวิเคราะห์ราคา และกองพิธีการและประเมินอากรไม่สอดคล้องกัน
- ราคาประเมินตามกรณีที่เกิดจากการอนุมัติราคาของกองพิธีการและประเมินอากรตามข้อ
- 6) ซึ่งผู้นำเข้าขออนุมัติราคาตาม Price List ที่ยื่น หรือในกรณีที่ขออนุมัติราคาโดยไม่ยื่น Price List และปรากฏว่าราคาที่ขออนุมัติต่ำกว่าราคาประเมินเดิมเกิน 25% ซึ่งในกรณีเช่นนี้ต้องมีการพิจารณาร่วมกันระหว่างกองพิธีการและประเมินอากร และกองวิเคราะห์ราคา (ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 14) และปรากฏว่าทั้งสองกองมีความเห็นไม่สอดคล้องกันให้ถือราคาที่สูงกว่าเป็นราคาประเมิน
  - 8) ประเมินตามราคานำเข้าสูงสุดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 14 วางกฎเกณฑ์ไว้ดังนี้

ในการประเมินราคาสินค้านั้น โดยปกติ เจ้าหน้าที่จะต้องเอาราคานำเข้าสูงสุดของสินค้าประเภทเดียวกัน ในระยะเวลาหนึ่งเป็นเกณฑ์แทนไม่เกิน 1 เดือน สำหรับของที่มีราคาเคลื่อนไหวเร็ว 3 เดือนสำหรับของจำพวกวัตถุเคมีและเคมีภัณฑ์ และไม่เกิน 6 เดือนสำหรับของอื่น

แต่ในกรณีที่ราคานำเข้าสูงสุดนั้น เป็นราคานำเข้าของสินค้าที่มีการนำเข้าเพียง 1-2 ครั้ง หรือนำเข้าในปริมาณหรือมูลค่าเล็กน้อย เมื่อเทียบกับรายอื่นที่มีการนำเข้าเป็นประจำไม่ให้นำราคานั้นมาเป็นราคาประเมิน นอกจากนี้ของตามคำสั่งซื้อเก่าซึ่งนำเข้ามาในเวลาเดียวกันกับของตามคำสั่งใหม่ หรือมาภายหลังไม่เกิน 1 เดือน โดยราคาตามคำสั่งซื้อเก่า เป็นราคาประเมินอยู่แล้วให้รับราคาดังกล่าวเป็น เกณฑ์ประเมินได้แม้ราคาจะต่ำกว่าราคานำเข้าสูงสุด

กรณียกเว้นไม่ต้องประเมินราคาตามราคานำเข้าสูงสุด คือกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุทำให้ไม่อาจประเมินตามราคานำเข้าสูงสุดได้ก็ให้พิจารณาไปความเหมาะสมแล้วแต่กรณี

9) หลักเกณฑ์การประเมินราคาสินค้าบางประเภท

ก) การประเมินราคารถยนต์นั่งใช้แล้ว

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 16 กำหนดไว้ดังนี้

การประเมินราคารถยนต์นั่งใช้แล้วใช้ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของราคารถยนต์ใหม่ ตามประเภทและชนิดเดียวกัน ที่ตัวแทนของผู้ผลิตรถยนต์ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรหักส่วนลดตามระยะเวลาที่ใช้งานตามอัตราที่กำหนดไว้ เหลือเท่าไรให้ถือเป็นราคาประเมินที่จะนำไปคำนวณค่าภาษี

การนำรถยนต์นั่งใช้แล้วเข้ามาทางท่าอากาศยานให้ใช้ค่าประกันภัยและค่าระวางบรรทุกทางท่าอากาศยานที่จ่ายจริง ในกรณีที่ไม่ทราบค่า เบี้ยประกันภัย และค่าระวางบรรทุกทางอากาศยานให้สอบถามค่าระวางบรรทุกจากบริษัทการบิน ส่วนค่าเบี้ยประกันให้ถือ เกณฑ์ร้อยละ 5 ของราคา เอฟ.ไอ.บี.

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ใหม่ผิดไปจากสภาพเดิม ให้ประเมินราคาโดยคำนึงถึงส่วนนั้น ๆ ด้วย

ในการนับเวลาเพื่อหักส่วนลดให้ถือเกณฑ์

- ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียนรถคันนั้นครั้งแรกจนถึงเวลาที่ความรับผิดในภัยที่จะต้องเสียภาษีอากรนั้นเกิดขึ้น
- ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานมาแสดงว่าได้จดทะเบียนใช้รถคันนี้ตั้งแต่เมื่อใด ให้นับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ของปีที่ได้จดทะเบียนรถคันนั้น เป็นต้นไป
- รถยนต์ที่มีสภาพบุบสลาย เนื่องจากเหตุอื่นนอกจากการใช้งานตามปกติ เช่น รถถูกชน รถคว่ำ รถถูกไฟไหม้ เป็นต้น ให้พิจารณาลดราคากลาง เนื่องจากเหตุนั้น เป็นราย ๆ ไปสมควรแก่กรณี นอกเหนือจากราคาหักส่วนลดตามระยะเวลาที่ใช้งานตามอัตราที่กำหนดไว้
- รถยนต์ที่ต้องเสียอากรตามพระราชกำหนดพิธีกักตุนรถเพื่อการ ในกรณีที่มิได้แก่ รถยนต์เอกสิทธิ์ได้ออนเป็นของผู้ไม่มีเอกสิทธิ์ให้นับวันหักส่วนลดตามระยะเวลาที่ใช้งานโดยให้ถือเอาวันที่โอนหรือนำไปใช้ในการอื่น หรือตามหนังสือของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมพิธีการทูต กรมวิเทศสหการ เป็นต้น ที่ได้แจ้งเรื่องการสิ้นสิทธิและต้องเสียภาษีอากรของรถยนต์คันนั้นให้กรมศุลกากรทราบแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ วันใดถึงกำหนดก่อนก็ให้ถือเอาวันนั้น เป็น เกณฑ์หักส่วนลด

ข) การประเมินราคาอะไหล่ยานยนต์

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 17 วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

ในการประเมินโดยวิธีนี้แบ่งอะไหล่ออกเป็น 2 ประเภท คือ

อะไหล่แท้ (Genuine Parts) คืออะไหล่ของยานยนต์ที่มียี่ห้อ (Trade name) หรือเครื่องหมายการค้า (Trade mark) อันเป็นของยานยนต์นั้น ๆ ที่ตัวของ และ/หรือที่ภาษาขบบรรจุ อะไหล่แท้บางสิ่งก็ผลิตจากโรงงานยานยนต์ยี่ห้ออื่นเองหรือ จากโรงงานที่รับจ้างจากผู้ผลิตยานยนต์

อะไหล่แท้ที่ทดแทนอะไหล่แท้ (Replacement Part) คืออะไหล่ยานยนต์ที่ไม่ใช่ของอะไหล่ตามทีกล่าวก่อนข้างต้น แบ่งออกเป็นสามประเภท คือ

(ข.1) ประเภทที่มีชื่อ (Trade Name) หรือเครื่องหมายการค้า (Trade Mark) ที่มี Part No. หรือ Part catalogue มี Price List ของโรงงาน หรือ Price List ของผู้ส่งออกที่โรงงานผู้ผลิตรับรอง

(ข.2) ประเภทที่มีชื่อ (Trade Name) หรือเครื่องหมายการค้า (Trade Mark) มี Part No. หรือเครื่องหมายโคที่ตัวของสินค้า ซึ่งถือได้ว่าเหมือนอะไหล่แต่ทุกประการ จะผิดกันแต่เพียงชื่อภาษาขณะที่บรรจุ เช่น Toyota ใช้หัวเทียน Nippon Denso ถ้าหัวเทียน Nippon Denso ที่ Toyota ใช้นั้นเหมือนหัวเทียนที่ Nippon Denso ผลิตขายทุกประการ (เว้นแต่ไม่ใส่ภาษาที่มีชื่อ Toyota) เป็นต้น

(ข.3) ประเภทอื่นนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

ในการพิจารณาราคาประเมินให้แยกอะไหล่ยานยนต์ออกตามประเทศ กำเนิดหรือโซนกำเนิด เช่น โซนเอเชีย (ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น) โซนยุโรปตะวันตก โซนอเมริกาเหนือ โซนอเมริกาใต้ เป็นต้น

อะไหล่ทั้งสองประเภทข้างต้นนี้มีวิธีการกำหนดราคาประเมินดังนี้

(1) อะไหล่แท้ (Genuin Part) ให้ประเมินตามราคา Price List ที่ตัวแทนจำหน่ายยานยนต์ยี่ห้อนั้นยื่นไว้ต่อกรมศุลกากร และเจ้าหน้าที่ประเมินอากรได้ตรวจสอบอนุมัติ แล้ว เว้นแต่ราคาอะไหล่ที่ใช้ทดแทนอะไหล่แท้สูงกว่าราคาอะไหล่แท้ให้ใช้ราคาที่สูงกว่าเป็นเกณฑ์

(2) อะไหล่ทดแทนอะไหล่แท้ (Replacement Part)

- อะไหล่ที่ทดแทนอะไหล่แท้ ตาม ข.1 ให้ประเมินราคาโดยเปรียบเทียบราคาสูงสุดของประเภทและชนิดเดียวกัน กำเนิดเดียวกัน หรือโซนเดียวกัน โดยถือเกณฑ์ให้ต่างกัน ได้ไม่เกินร้อยละ 10 ตามหลักเกณฑ์การพิจารณา

- อะไหล่ที่ทดแทนอะไหล่แท้ตาม ข.2 ให้ประเมินราคาโดยเปรียบเทียบกับอะไหล่แท้ในข้อ 1 โดยถือเกณฑ์ ให้ต่างกันได้ไม่เกินร้อยละ 5 ในกรณีที่ใช้กับยานยนต์หลายยี่ห้อ ให้ใช้ราคาของอะไหล่แท้ที่สูงเป็น เกณฑ์ประเมิน

- อะไหล่ที่ทดแทนอะไหล่แท้ตาม ข.3 ให้ประเมินราคาโดยเทียบกับอะไหล่แท้ตามข้อ 1 โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ก. อะไหล่กำเนิดในโซนเอเชียยกเว้นประเทศญี่ปุ่นให้ต่างกันได้ไม่เกิน

ข. อะไหล่กำเนิดขึ้นนอกจาก ก ให้ต่างกันได้ไม่เกิน 20%

การประเมินราคาชิ้นส่วน C K D ของยานยนต์ที่นำเข้ามาทดแทนชิ้นส่วนที่เสียหาย
หาย
ในประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 18 กำหนดไว้
ดังนี้

ชิ้นส่วน C K D มีหน้าที่ทดแทนชิ้นส่วนที่เสียหายถือเป็นอะไหล่รถยนต์เช่นเดียวกันกับที่นำเข้ามาตามปกติให้ประเมินราคาตาม Price List อะไหล่แท้ ถ้าเทียบกันไม่ได้ หรือ Part No ไม่ตรงกัน ให้ประเมินราคาโดยเพิ่มขึ้นอีก 75% ของราคา เอฟ.โอ.บี. ตามสำแดง

ก) รถแทรกเตอร์เก่าใช้แล้ว

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 19 กำหนดไว้ดังนี้
ให้ถือราคาใหม่สุดท้ายในปีก่อนนำเข้าเป็นราคาประเมิน หากไม่มีหรือไม่สามารถหา
ราคาใหม่สุดท้ายในปีที่นำเข้าแห่งของนั้นได้ ก็ให้ถือราคาใหม่แห่งของประเภทและชนิดเดียวกันที่
ใกล้เคียงที่สุด เมื่อพอใจแล้วให้เจ้าหน้าที่ประเมินอากรไปสอบตัวอย่างพอใจก่อนปล่อยที่โรงพักสินค้า

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ราคาผลของการพิจารณาค่าอุทธรณ์ให้ถือเป็นการเฉพาะเรื่อง

- ส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ เช่น Bulldozer Shovel หรือ Ripper ซึ่งเป็นของเก่าใช้แล้ว
ประมวลระเบียบปฏิบัติการกรมศุลกากร ข้อ 06 06 20
กำหนดว่า

ให้ถือราคาแต่ละประเภทเป็นร้อยละ 15 ของราคาประเมิน เมื่อพอใจแล้ว
ให้เจ้าหน้าที่ประเมินอากรไปตรวจสอบตัวอย่างพอใจก่อนปล่อยที่โรงพักสินค้า

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ของการอุทธรณ์ให้เป็นการเฉพาะราย

- อะไหล่รถแทรกเตอร์ หรือรถยนต์ที่เป็นของเก่าใช้แล้วซึ่งไม่ใช่ส่วนประกอบ
หรืออุปกรณ์ เช่น Bulldozer Shovel หรือ Ripper ซึ่งเป็นของเก่าใช้
แล้วให้ถือราคาร้อยละ 50 ของราคาใหม่แห่งของนั้นในปีสุดท้ายก่อนปีนำเข้า
เป็นราคาประเมิน หากไม่มีหรือไม่สามารถหาราคาใหม่แห่งของนั้นได้ ก็ให้ใช้
ราคาใหม่แห่งของประเภทและชนิดเดียวกันที่ใกล้เคียงที่สุด (ประมวลระเบียบ
ปฏิบัติ กรมศุลกากร พ.ศ. 2530 ข้อ 06 06 21)

ง) เครื่องกล เครื่องไฟฟ้า และส่วนประกอบของของตั้งกล่าวรวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่ของรถยนต์ที่เป็นของเก่าใช้แล้ว

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 22 กำหนดไว้ดังนี้

ให้ถือราคา 40% ของราคาใหม่แห่งของนั้น ในปีที่สุดท้ายก่อนปีนำเข้า เป็นราคาประเมินหากไม่มีหรือไม่สามารถหาราคาใหม่แห่งของนั้นได้ ให้ใช้ราคาใหม่แห่งของประเภทและชนิดเดียวกัน หลักเกณฑ์นี้ไม่ใช้บังคับแก่ของที่นำเข้าโดยทำทัณฑ์บนไว้ หรือของ OICC และไม่ใช้บังคับแก่ Earth Construction Equipment เช่น Tractor, Gradder, Excavator

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ราคาผลของการพิจารณาอุทธรณ์ราคา ให้ถือเป็นการเฉพาะเรื่อง

จ) ของที่นำเข้าโดยตัวแทนจำหน่ายและไม่ใช้ตัวแทนจำหน่าย

ประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 23 กำหนดไว้ดังนี้

(1) ในกรณีนี้มีหลักปฏิบัติว่าบรรดาของที่นำเข้าโดยกลุ่มของที่ไม่มีตัวแทนที่เป็นประเภท ชนิด กำเนิด เดียวกัน ให้ถือราคาสูงสุดเป็นเกณฑ์ประเมิน และในการนำเข้าของกลุ่มที่มีตัวแทนก็ให้ใช้หลักเดียวกันคือใช้ราคาสูงสุดในกลุ่ม เป็นราคาประเมิน

1.1 ในกรณีที่เป็นของประเภทและชนิดเดียวกัน กำเนิดเดียวกัน มีตัวแทนจำหน่ายหลายรายโดยแต่ละรายต่างมี Price List เป็นของตนเองให้ใช้ Price List ที่สูงสุด ตามเกณฑ์การพิจารณา Price List เป็นเกณฑ์ประเมินอากร

1.2 สินค้าประเภทและชนิดเดียวกัน กำเนิดเดียวกัน ไม่มีผู้ใดเป็นตัวแทนจำหน่าย แต่สั่งซื้อจากผู้ขายที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายของผู้ผลิตที่เชื่อถือได้ ให้ใช้ราคาพึงประเมินสูงสุดของผู้นำเข้าที่สั่งซื้อในกรณีเดียวกัน หากไม่มีราคาพึงประเมินอยู่ก่อนก็ให้พิจารณาไปตามควรแก่กรณี ถ้ามีหลักฐานของผู้ขายที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายไม่เป็นที่เชื่อถือให้ใช้ราคาพึงประเมินของรายที่ซื้อจากผู้ขายรายอื่น ซึ่งมีผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายของผู้ผลิตเป็น เกณฑ์ประเมินอากร

(2) สินค้าที่ไม่อาจปฏิบัติตามข้อ (1) ได้ เว้นแต่รถแทรกเตอร์ อะไหล่รถยนต์ อะไหล่รถจักรยานยนต์ อะไหล่เครื่องปรับอากาศ อะไหล่เครื่องรับโทรทัศน์ และอะไหล่สินค้าประเภทอื่นตามที่กองพิธีการและประ เณินอากร ได้กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติดังนี้

2.1 ราคาพึงประเมินของที่ตัวแทนนำเข้า ให้ใช้ราคาตาม Price List เป็นราคามาตรฐานกลาง ราคานำเข้าที่ต่ำกว่าราคาตาม Price List ให้ใช้ราคาตาม Price List เป็นราคาประเมิน ราคาที่สูงกว่า Price List ให้ถือ เป็นราคาพอใจโดยราคาตาม Price List ยังถือ เป็นราคาประเมินอยู่

2.2 ราคาพึงประเมินของรายอื่นที่ไม่ใช่ตัวแทนจำหน่ายนำเข้าและสั่งซื้อจากผู้ขายที่มีได้เป็นผู้ผลิต ให้ประเมินราคาเพิ่มขึ้นจาก Price List ของตัวแทนจำหน่ายอีกร้อยละ 3 หากราคานำเข้าสูงกว่านั้น ให้ถือ เป็นราคาพอใจ

2.3 ราคาพึงประเมินของรายอื่นที่ไม่ใช่ตัวแทนจำหน่ายนำเข้าแต่สั่งซื้อจากผู้ขายที่เป็นผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายของผู้ผลิต ให้ประเมินราคา เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับข้อ 2.2

ฉ) ของที่ซื้อผ่านจากประเทศที่ไม่ใช่ผู้ผลิต หรือบรรทุกจากประเทศที่ไม่ใช่ผู้ผลิต

ในประมวลระเบียบปฏิบัติการศุลกากร พ.ศ. 2530 หมวด 6 บทที่ 6 ข้อ 24 กำหนดไว้ดังนี้

ราคาซื้อผ่านจากประเทศที่ไม่ใช่ผู้ผลิต หรือบรรทุกจากประเทศที่ไม่ใช่ผู้ผลิต จะต้องไม่ต่ำกว่าซื้อและบรรทุกโดยตรงจากประเทศผู้ผลิตถ้าราคานำ เข้าต่ำกว่าราคาซื้อโดยตรงก็ให้ประเมินราคาเพิ่มเท่ากัน ถ้าราคานำเข้าสูงกว่าก็ให้ เป็นราคาพอใจ และให้ใช้เป็นราคาพึงประเมิน เว้นแต่จะมีราคาซื้อผ่าน ซึ่งไม่ต่ำกว่าราคาที่ซื้อโดยตรงอยู่แล้วก็ให้ประเมิน เพิ่ม เท่ากับราคาซื้อผ่าน ที่สูงที่สุด ทั้งนี้ต้องอยู่ใต้เงื่อนไขที่เหมือนกันทุกประการ เว้น ของกำเนิกจีน ซื้อผ่านฮ่องกง บรรทุกจีน ต้องใช้ราคาของกำเนิกจีนซื้อผ่านฮ่องกง บรรทุกจีน จะใช้ราคากำเนิกจีน ซื้อผ่านสิงคโปร์ บรรทุกจีน มาประเมินราคาไม่ได้

การระงับข้อพิพาทเรื่องราคา

1) การยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลาง

ในปัจจุบันนี้ ได้มีการจัดตั้งศาลภาษีอากรกลางขึ้นในกรุงเทพมหานคร²⁵ ซึ่งมีเขตอำนาจตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี แต่คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจของศาลภาษีอากรกลางจะยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางก็ได้ แต่อยู่ในดุลยพินิจของศาลว่าจะรับหรือไม่ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 หรือตามบทบัญญัติ แห่งประมวลพิจารณาความแพ่ง ดังนั้นคดีเกี่ยวกับภาษีอากร เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการขอคืนค่าภาษีอากรที่เกิดขึ้นในจังหวัดกังกลาว ต้องยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลาง สำหรับคดีที่เกี่ยวกับข้อโต้แย้ง เรื่องการประเมินราคาของพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินอากรซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงไปถึงการเสียภาษีนั้น ก็ฟ้องศาลภาษีได้ เช่นเดียวกัน

สำหรับคดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรในท้องที่ ที่ไม่มีศาลภาษีอากรจังหวัด โจทย์จะยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดแห่งท้องที่ ที่จำเลยมีภูมิลำเนาก็ได้เพราะมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 ให้ศาลภาษีอากรกลางมีเขตอำนาจในท้องที่ดังกล่าวด้วย ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลจังหวัดแจ้งไปยังศาลภาษีอากรกลางเมื่อศาลภาษีอากรกลางส่งรับคดีนั้นไว้พิจารณาแล้ว ศาลภาษีอากรกลางอาจออกไปนั่งพิจารณา ณ ศาลจังหวัดแห่งท้องที่จังหวัดนั้น หรือจะกำหนดให้นั่งพิจารณาพิพากษา ณ ศาลภาษีอากรกลางก็ได้ แล้วแต่ศาลภาษีอากรกลางจะเห็นสมควร ในกรณีเช่นนี้ศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่โจทก์ยื่นฟ้องไว้ หรือศาลจังหวัดอื่นใดจะดำเนินการพิจารณาใด ๆ อันมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ศาลจังหวัดนำวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรมาใช้บังคับแก่การดำเนินการพิจารณาในศาลนั้น

ในการยื่นฟ้องคดีเกี่ยวกับการขอคืน ค่าภาษีอากรนั้นหากจะมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรบัญญัติให้ขอคืนค่าภาษีอากรตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดไว้จะฟ้องคดีได้ก็ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาดังนั้นแล้ว (มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528

2) การอุทธรณ์กรมศุลกากร

²⁵ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร

ในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่พอใจการประเมินราคาของเจ้าหน้าที่ประเมินอากร ผู้นำเข้าสามารถอุทธรณ์โต้แย้งราคาประเมินต่อกรมศุลกากรได้โดยยื่นคำร้องโต้แย้งต่อกองวิเคราะห์ราคา หรือหน่วยงานที่ประเมินราคา

แต่อย่างไรก็ตามการอุทธรณ์โต้แย้งราคานี้ไม่ถือว่าเป็นการทะเลาะการชำระอากรตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินไว้ เว้นแต่อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายจะเห็นสมควรผ่อนผันตามคำขอเลขของผู้อุทธรณ์ (มาตรา 112 ทวิ วรรค 3 แห่ง พ.ร.ช. ศุลกากร พ.ศ. 2469)

ในการอุทธรณ์โต้แย้งราคาประเมินต่อกรมศุลกากรผู้นำเข้าสามารถอุทธรณ์ได้ 2 กรณี คือ

- (1) กรณีตามมาตรา 10 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

กรณีผู้นำเข้าจะต้องชำระอากรตามที่เจ้าหน้าที่ประเมินอากรได้ประเมินไว้ให้ครบถ้วนก่อน โดยเจ้าหน้าที่จะบันทึกไว้ในใบขนสินค้าว่าผู้นำเข้าเพิ่มราคา ตามที่เจ้าหน้าที่ได้ประเมินไว้โดยขอสงวนสิทธิ์โต้แย้งราคาซึ่งในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่จะบันทึกสั้น ๆ ว่า "เพิ่มสงวนสิทธิ์" ในกรณีเพิ่มราคาโดยสงวนสิทธิ์โต้แย้งราคานี้ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิ์จะอุทธรณ์โต้แย้งราคาภายในกำหนด 2 ปี นับแต่วันนำเข้า หรือส่งของออก²⁶

- (2) กรณีตามมาตรา 112 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

ในกรณีตามมาตรา 112 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นกรณีที่ผู้นำเข้าโต้แย้งการประเมินราคาของเจ้าหน้าที่ประเมินอากร แต่ไม่ยอมเพิ่มราคาเพื่อสงวนสิทธิ์เรียกร้องขอคืนภายหลังตามมาตรา 10 ข้างต้น แต่ผู้นำเข้าเลือกใช้วิธีวางประกันเป็นจำนวนเงินตามที่ต้องเสียเพิ่มขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ประเมินราคาเพิ่มขึ้นจากราคาที่คนสำแดงนั้น แล้วยื่นคำร้องโต้แย้งการประเมินราคาและขอคืนอากรภายหลัง

²⁶ มาตรา 10 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2468 บัญญัติว่าในกรณีที่เห็นสมควรอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจคืนเงินอากรส่วนที่เสียไว้เกินเฉพาะใน เหตุที่ได้คำนวณเงินอากรผิด โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องขอคืน แต่มิให้สิ่งคืนเมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่นำของ เข้าหรือส่งของออก

ในกรณีดังกล่าวมาตรา 112 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 กำหนดไว้ดังนี้

ในกรณีที่มีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับราคาสินค้าสำหรับคำนวณอากรกฎหมายศุลกากร ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะนำของนั้นไปเก็บไว้ที่ทำการของศุลกากร หรือ ในที่มั่นคงแห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ แต่พนักงานศุลกากรและเจ้าของหรือตัวแทนจะตกลงกันเอาแต่เพียงตัวอย่างไปวินิจฉัยปัญหาราคานี้ แต่เจ้าของหรือตัวแทนจะต้องชำระอากรตามจำนวนที่ผู้นำเข้าหรือส่งออกสำแดงไว้ในใบขนสินค้า และให้วางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันจนครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่อาจจะพึงต้องเสียสำหรับของนั้น แต่อธิบดีจะประกาศกำหนดให้การกำประกันของกระทรวงการคลัง หรือธนาคารแทนการวางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันก็ได้

หลังจากที่ผู้นำเข้าได้วางเงินประกันเพิ่มเติมหรือ ชำระอากรเพิ่มเติมตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ได้ประเมินแล้ว ผู้นำเข้ามีสิทธิที่จะอุทธรณ์โต้แย้งราคาที่เจ้าหน้าที่ประเมินนั้นภายในกำหนด 30 วัน หลังจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน (ม. 112 ทวิ วรรค 3 แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. 2469)

การอุทธรณ์โต้แย้งราคาไม่ว่าจะอุทธรณ์ตามกรณีมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 หรือกรณีตามมาตรา 112 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานที่ประเมินราคา เช่น คำนศุลกากรภูมิภาคเป็นผู้ประเมินก็ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อค่านศุลกากรภูมิภาค